

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 213 с.

Автори:

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Бойчева О.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Галіта К.Ю. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Георгіу О.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Голубчикова Ю.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Гуцол А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Дарій А.М. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джусенко Т.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.В. – студент кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.П. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Калантарчук Т.І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко А.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко В.К. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Марушевська В.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Никитюк К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Попряга Ц.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пухкан Н.М. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ревунов М.С. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Самарова А.О. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ткач В.С. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тодорова К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В.В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шепель М.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шпак І.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шумська А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Юрист М.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Бойчева О.П., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів.....	7
Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств.....	13
Варналій А.О., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз рівня інфляції та його вплив на економічні показники.....	19
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження місцевих бюджетів.....	27
Стародубцева Т.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз державного боргу України.....	34
Унтілов В.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні.....	40
Калантарчук Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне прогнозування валютних курсів.....	45
Джусенко Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне спостереження банківської системи України.....	52
Марушевська В.В., Погорєлова Т.В. Історичні аспекти розвитку статистики.....	57
Пухкан Н.М., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження депозитної діяльності комерційних банків України.....	62
Ткач В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження активів комерційних банків України.....	68
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом.....	74
Іванов М.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз валютних операцій комерційних банків України.....	79
Попряга Ц.І., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження кредитної діяльності комерційних банків.....	87
Самарова А.О., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання ліквідності та платоспроможності банківської системи України.....	93
Георгіу О.А., Милашко О.Г. Валовий національний дохід як один з основних показників СНР на прикладі Іспанії.....	99
Кравченко А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз турпотоків між Україною та Великобританією.....	104

Георгіу О.А., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Іспанії та України.....	109
Голубчикова Ю.В., Мылашко О.Г. Влияние Франции на развитие мировой экономики	114
Гуцол А.А., Мылашко О.Г. Статистический анализ использования услуг облачных вычислений.....	119
Дарій А.М., Милашко О.Г. Аналіз використання мережі інтернет в Україні.....	128
Іванов М.П., Милашко О.Г. Характеристика підприємств, що використовували комп'ютер продовж року.....	132
Кравченко В.К., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання мережі Інтернет.....	137
Никитюк К.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж на підприємствах.....	142
Ревунов М.С., Милашко О.Г. Застосування комп'ютерних технологій для надання накладних рахунків.....	147
Тодорова К.С., Милашко О.Г. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України.....	153
Шепель М.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання соціальних медіа на підприємствах.....	159
Шпак І.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз торгівлі через комп'ютерні мережі.....	165
Шумська А.О., Милашко О.Г. Використання ІКТ для надання рахунок-фактур.....	171
Юрист М.В., Милашко О.Г. Статистичний аспект аналізу видів зовнішнього зв'язку з мережею Інтернет.....	177
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання місцевих бюджетів України.....	182
Галіта К.Ю., Погорєлова Т.В. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України та їх статистичний аналіз.....	188
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз страхового ринку в Україні.....	195
Варналій А.О., Ольвінська Ю.О. Сучасні тенденції заробітної плати в Україні.....	201

ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Тодорова К. С.¹, Милашко О. Г.²

1 – студент, обліково-економічний факультет,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Тодорова К. С., Милашко О. Г. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України. Представлено дослідження найбільш чисельних зовнішніх трудових міграцій населення в Україні. Окреслено основні напрямки зовнішніх трудових міграційних переміщень і причини їх формування. Висвітлено причини працевлаштування за кордоном трудових мігрантів з 2015-2017рр. Зроблено аналіз порівняння заробітної плати в Україні і Євросоюзі.

Ключові слова: зовнішня трудова міграція, заробітна плата, грошові перекази, прямі інвестиції, мігрант

Тодорова К. С., Милашко О. Г. Проблемы внешней трудовой миграции населения Украины. Представлено исследование наиболее численных внешних трудовых миграций населения в Украине. Обозначены основные направления внешних трудовых миграционных перемещений и причины их формирования. Освещены причины трудоустройства за рубежом трудовых мигрантов с 2015-2017рр. Произведен анализ сравнения заработной платы в Украине и Евросоюзе.

Ключевые слова: внешняя трудовая миграция, заработная плата, денежные переводы, прямые инвестиции, мигрант

Todorova K. S., Mylashko O. G. Problems of external labor migration of the population of Ukraine. An article of the most numerous external labor migrations of the population in Ukraine is presented. The main directions of external labor migratory movements and the reasons for their formation are indicated. The reasons for the employment abroad of labor migrants from 2015-2017rr. An analysis of the comparison of wages in Ukraine and the European Union has been made.

Keywords: external labor migration, salary, money transfers, direct investments, migrants

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Тодорова, К. С. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України [Текст] / К. С. Тодорова, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 153 – 158.

Постановка проблеми. Сьогодні Україна знаходиться в непростому становищі. Війна на південному сході, обвалення економіки,

погіршення економічної ситуації – все це пояснює міграцію українців за кордон.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міграції в Україні досліджували: МОМ (Міжнародна організація з міграції), а також такі дослідники, як О.О. Корнієнко [11], С.І. Пирожков [11], К. Кравчук [12].

Актуальність дослідження. Спираючись на наведені дані щодо обсягів трудових мігрантів за причинами працевлаштування за кордоном 2015-2017 рр. (рис. 2), головною причиною є низька заробітна плата, що стимулює українців виїжджати за кордон.

Мета. Проаналізувати та оцінити обсяги, причини, географічну спрямованість, негативні та позитивні наслідки зовнішньої трудової міграції громадян України.

Вклад основного матеріалу. Сформована в Україні економічна ситуація багатьох позбавила роботи, а велика кількість тих, у кого робота є, не можуть на одержувану зарплату забезпечити власні сім'ї. Незважаючи на те, що середній рівень заробітної плати в Україні зріс, ціни і комунальні послуги зросли ще більше. Головний мотив гастарбайтерів і емігрантів – бажання знайти кращі умови життя для себе і гідне майбутнє для своїх дітей.

Топ-5 країн до яких українці прямують на заробітки є Польща, Російська Федерація, Італія, Чеська Республіка, Сполучені Штати Америки (рис.1).

Як бачимо, найбільш привабливою країною є Польща. В Польщі економічний підйом: 23 роки поспіль зростання ВВП, рівень зарплати вищий за український вп'ятеро. Рівень ВВП вище в шість разів. Проте, щорічно майже 2,4 мільйона поляків виїжджають на роботу на Захід. Фактично, виходить, йде заміщення поляків на інших людей, серед яких є і українці.

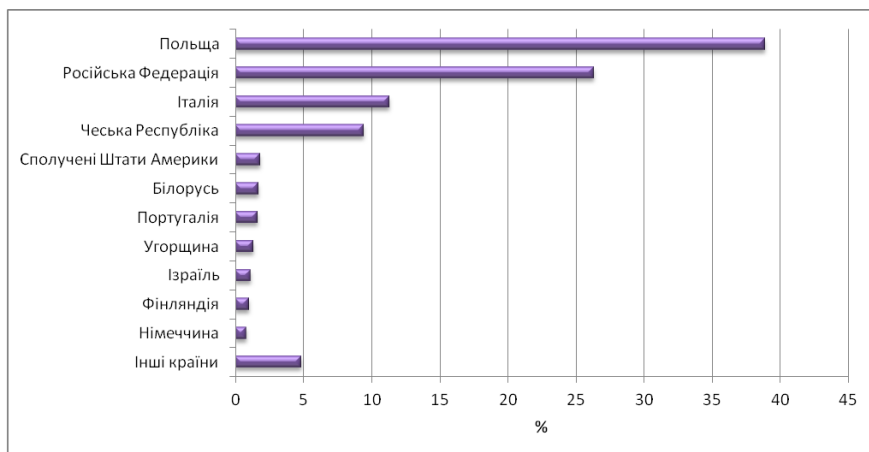

Рис.1. Трудові мігранти за країнами перебування, 2015-2017рр.

Як правило, за українськими традиціями забезпеченням сім'ї займається батько, а жінка дбає про дітей та домашній добробут, тому за даними цього ж дослідження, серед трудових мігрантів переважають чоловіки, найчисленнішими серед них є особи 40-49 років (24%). (Рис.2)

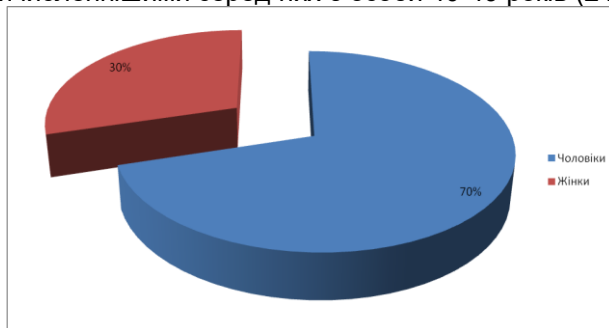

Рис.2. Трудові мігранти статтю, 2015–2017рр.

Що стосується сфери зайнятості трудових мігрантів: чоловіки задіяні в будівництві, жінки – домашніх господарствах, сільському господарстві та в сфері послуг (Рис.3). Це пояснюється тим, що для цих професій не потрібна спеціальна класифікація або в даній країні дефіцит такої робочої сили, але насамперед це заробітна плата, вона значно перевищує українську в аналогічних сферах.

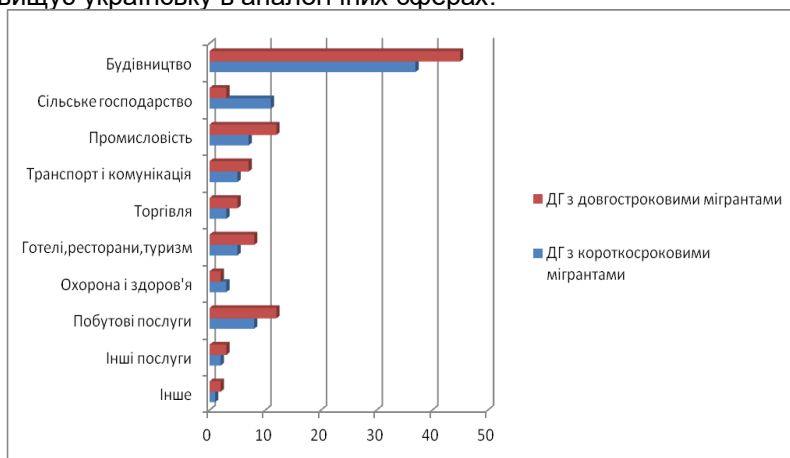

Рис.3. Сфери зайнятості українських трудових мігрантів за кордоном, 2015-2017рр.

Важливо знати причини міграції населення. Найвагомішою серед опитаних українців є низький рівень заробітної плати. Це стимулює відтік робочої сили з України, люди їдуть за пошуком кращого життя. (Рис.4)

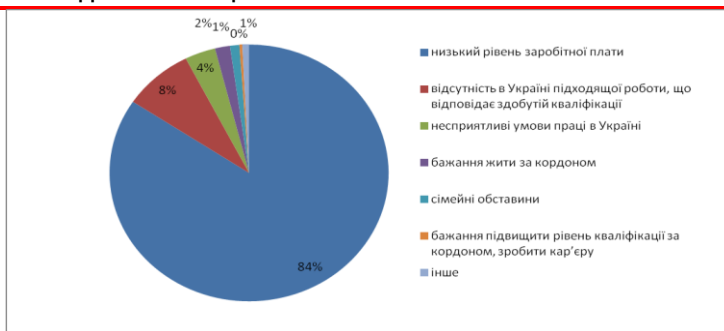

Рис.4. Трудові мігранти за причинами працевлаштування за кордоном, 2015-2017рр.

Зокрема, за даними кадрового порталу rabota.ua, середні європейські зарплати в 2-3 рази перевищують зарплатні можливості українських роботодавців. Кадровий портал порівняв середню зарплату в зарубіжних вакансіях і в містах-мільйонниках, і прийшов до очікуваного висновку: навіть найрозвинене місто країни пропонує втричі меншу винагороду, ніж за кордоном (рис.5).

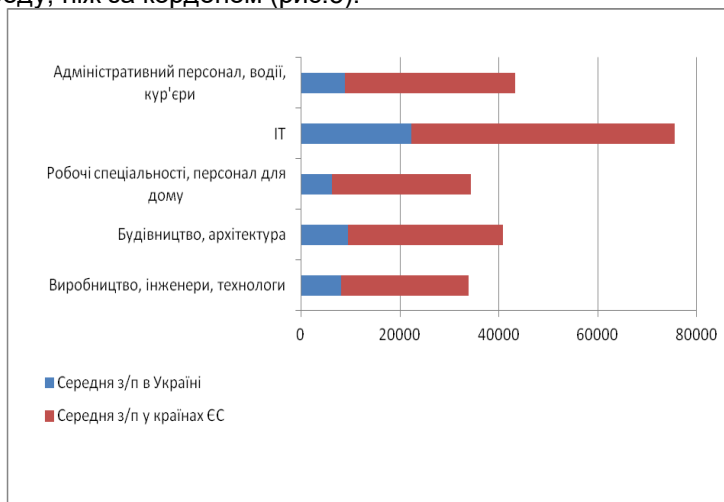

Рис.5. Порівняння заробітної плати в Україні та країнах ЄС у 2017р.

Якщо подивитись на дану проблему з іншого боку, трудові мігранти є найбільшим інвестором в економіку України. На рис.6 представлено обсяги приватних грошових переказів в Україну за основними країнами перебування трудових мігрантів. Перекази з Польщі зросли вдвічі в 2017 порівнянні з 2015 роком, а з Росії навпаки зменшились на 29%, це обумовлено загостренням політичних відношень. Щодо США, Чеської Республіки та Італії, там також спостерігається збільшення обсягів

переказів.

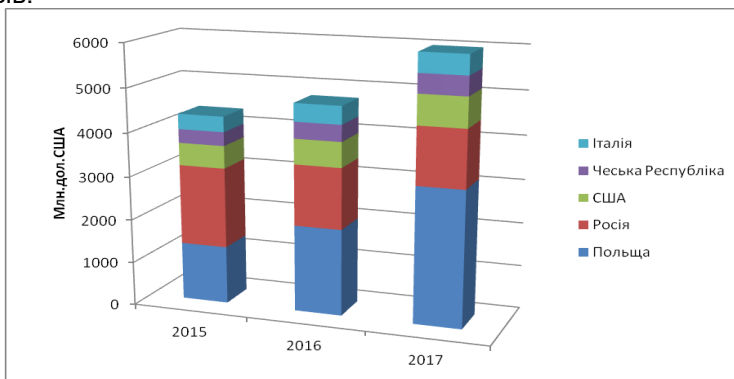

Рис.6 Обсяги приватних грошових переказів в Україну за країнами (за офіційними та неофіційними каналами надходження).

Аналізуючи, діаграму на рис.7 можна сказати що в 2017 році обсяг приватних грошових переказів більший в 3 рази ніж обсяг прямих інвестицій та взагалі приватні грошові перекази мають тенденцію до збільшення, коли інвестиції навпаки. Відтак можна констатувати, що грошові перекази заробітчан мають набагато більший ефект для стабільності національної валюти ніж прямі іноземні інвестиції.

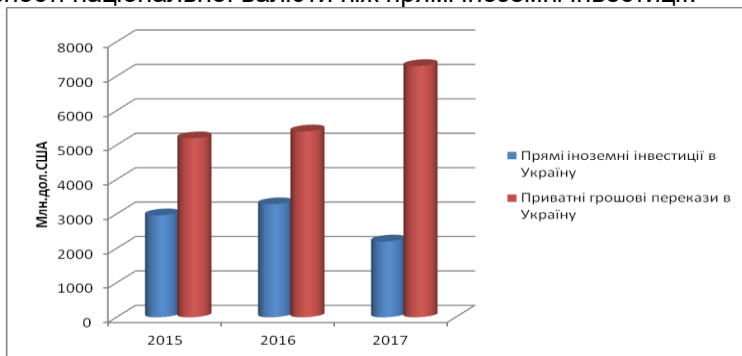

Рис.7. Приватні грошові перекази та прямі іноземні інвестиції в Україну, 2015–2017рр.

Висновок. Країна втрачає саму кваліфіковану і мотивовану робочу силу. У довгостроковій перспективі це підірве її конкурентоспроможність і позбавить останнього переваги у вигляді надлишку дешевих трудових ресурсів. Незабаром, безробіття і дешевизна трудових ресурсів зміниться катастрофічною нестачею персоналу. Одна з головних причин міграції – низька заробітна плата. Вона безпосередньо залежить від економічного стану в країні. В порівнянні з минулим роком ВВП збільшився на 2,5%. На даний момент ціль – 5-7% ВВП та зменшення темпів інфляції. Зростання мінімальної заробітної плати повинен корелювати з ростом економіки і

продуктивності праці. Тут важливим фактором є, в тому числі, впровадження нових технологій і інновацій. Але з іншого боку, приватні грошові трансферти українських трудових мігрантів в Україну становлять більший відсоток ВВП, ніж прямі іноземні інвестиції і офіційна допомога в цілях розвитку разом узяті. Слід зазначити, що перекази від трудових мігрантів допомагають зменшувати показники бідності, дозволяють родичам фінансувати поточне споживання, навчання дітей, витрати на медичні послуги, купівлю чи побудову житла, відкриття власного бізнесу. Отже, зовнішня трудова міграція має і позитивні, і негативні наслідки для економіки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зовнішня трудова міграція населення України // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Миграционные настроения населения Украины // [Електронний ресурс]: режим доступу: http://ratinggroup.ua/ru/research/ukraine/migracionnye_nastroeniya_naseleniya_ukrainy.html
3. Средняя заработная плата // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <https://index.minfin.com.ua/labour/salary/average/>
4. Топ-9 городов Украины, жители которых довольны их развитием // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <https://nv.ua/ukraine/events/top-9-horodov-ukrainy-zhiteli-kotorykh-dovolny-ikh-razvitiem-infohrafika-2464002.html>
5. The average salary in European Union member countries 2017 // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <https://www.reinisfischer.com/average-salary-european-union-2017>
6. Poland: Gross domestic product (GDP) // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/263588/gross-domestic-product-gdp-in-poland/>
7. Валовой внутренний продукт // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
8. Перерахунок даних щодо приватних грошових переказів в Україну за 2015 – 2017 роки // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=66364144>
9. Грошові перекази // [Електронний ресурс]: режим доступу: - <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208355>
10. Огляд приватних грошових переказів в Україну в 2016 році // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208358>
11. Соціально-економічний аспект регіональної асиметрії міграційних процесів // [Електронний ресурс]: режим доступу: https://www.idss.org.ua/avtoref/2018_dis_Kornienko.pdf
12. Трудова міграція як фактор економічного зростання в Україні // [Електронний ресурс]: режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_Briefing_Series/PB_M3_2014_ukr.pdf
13. Прямые иностранные инвестиции в Украине с 2002 по 2017 г. // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/>
14. Державна служба статистики // [Електронний ресурс]: режим доступу:

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

